

Afspraken VNG, branches gespecialiseerde zorg voor jeugd en Rijk (voor 2015); wederzijdse solidariteit bij groei en toepassing woonplaatsbeginsel

Gemeenten vragen van het Rijk solidair te zijn als blijkt dat de groei anders is dan geraamd in de berekening van het macrobudget of bij nadeel door toepassing van het woonplaatsbeginsel. Voor het Rijk is hierbij het uitgangspunt dat gemeenten geen last (of profijt) mogen hebben van iets waar ze niets aan hebben kunnen doen bij het voldoen aan de jeugdhulpplicht en continuïteit van zorg.

1. De gemeentelijke budgetten van 2015 moeten scherp worden gemaakt in de volgende stappen:
 - a. In het voorjaar van 2015 worden voor de jeugdhulp de realisatiecijfers van 2013 vergeleken met het macrobudget. Voor de jeugd-ggz geldt een aparte monitoringsafspraken. Deze afspraak houdt in dat het structurele bedrag voor de jeugd-ggz gebaseerd wordt op geactualiseerde cijfers over het gemiddelde aandeel jeugd van de jaren 2011, 2012 en 2013 en de cGGZ-uitgaven (de uitkomst kan een opwaartse of een neerwaartse aanpassing zijn). Aansluitend daarop wordt nu afgesproken dat dit in 2015 wordt verrekend. Deze verrekening dient tijdig in het voorjaar van 2015 bekend te zijn om mee te kunnen nemen bij de voorjaarsbesluitvorming van VWS.
 - b. Tevens wordt daarbij gekeken of bij de jeugd ggz de geleverde zorg in 2014 hoger is dan verwacht, VWS bekijkt waar een versnelling in de aanlevering van gegevens mogelijk is. Indien in 2015 blijkt dat er meer zorg moet worden geleverd in 2015 als gevolg van een afwijkende groei in 2014 dan wordt een aparte, eenmalige regeling getroffen. Tevens wordt daarbij de contractering voor 2016 betrokken om te bekijken in hoeverre de overgang van schadelastjaar naar boekjaar (vanwege de dbc-systematiek) de realisatie in 2014 en 2015 heeft beïnvloed. Gemeenten zullen van hun aanbieders inzicht krijgen in de instroom in de laatste helft van 2014 om deze te kunnen vergelijken met de instroom in de laatste helft van eerdere jaren. Eventuele verschillen dienen verklaard te worden en gemeenten kunnen in hun financiële afspraken met aanbieders gevolgen verbinden aan een eventueel onverklaard verschil. Hierbij kunnen bijvoorbeeld de uitgaven aan het overgangsrecht worden gemaximeerd op een onderling overeen te komen bedrag¹.
2. Een ander punt van zorg bij gemeenten is de toepassing van het woonplaatsbeginsel. Een kleine groep gemeenten met relatief zeer veel residentiële jeugdhulpcapaciteit kunnen daardoor meer jeugdhulp moeten leveren, omdat de toerekening van het woonplaatsbeginsel daar mogelijk niet volkomen werkt. Voor deze gemeenten kan in de transitiefase worden bekeken of dat eenmalig en op individuele basis kan worden aangetoond en gecompenseerd. Dit is een verdelingsvraagstuk binnen het overgehevelde budget. Indien noodzakelijk wordt hiertoe een bedrag uit het macrobudget 2016 naar voren gehaald.

¹ In het macrobudget dat is overgeheveld aan gemeenten is rekening gehouden met zorguitgaven van zorgtrajecten die in 2014 zijn begonnen, op macroniveau betreft dit ca. 35% van de jGGZ uitgaven.

Voor bovenregionale functies² (zie onderstaande limitatieve lijst) is bovenregionale samenwerking nodig in het overgangsjaar 2015, die bestaat uit de volgende elementen:

3. Gemeenten kopen samen bovenregionale functies in, waarbij naar het oordeel van beide partijen goedlopende onderhandelingen niet mogen worden belemmerd door deze afspraken, onder de volgende voorwaarden:
 - a. Op de schaal van ongeveer 1 miljoen inwoners, op basis van een landelijk vastgestelde indeling, zoveel mogelijk aansluitend bij bestaande samenwerking (waardoor inwonersgrens geen bindend criterium is).
 - b. Binnen dit bovenregionaal samenwerkingsverband gelden gelijke contractvoorwaarden en een gelijke prijs.
 - c. Binnen het bovenregionaal samenwerkingsverband is er per jeugdregio één juridische (contract- of subsidie)relatie en één betaalrelatie tussen de jeugdregio en de aanbieder voor die functie. Daardoor is bevoorschotting mogelijk. Voor het aangaan van de contractrelatie is het niet nodig een aparte entiteit in te richten.
 - d. Landelijk wordt aan ieder bovenregionaal samenwerkingsverband aangeboden om procesmanagement te leveren. Goedlopende onderhandelingen mogen niet worden belemmerd door deze afspraken.
4. Er ligt uiterlijk in het eerste kwartaal van 2015 een gezamenlijk visie op het zorglandschap, onder de volgende voorwaarden:
 - a. Er komt een gezamenlijke (tripartiete) cockpit en monitor van alle zorginkoop met als doel continu een beeld te hebben van zowel de inkoop van bovenregionale functies als de overige essentiële functies in de keten.
 - b. Vanwege het meer naar voren brengen van de jeugdhulp (transformatie) ligt er een concrete veranderagenda die uitgevoerd en gemonitord wordt.
5. Gemeenten hanteren een reële korting ten opzichte van het budget 2014 voor deze functie onder de volgende voorwaarden:
 - a. Instellingen delen met gemeenten de daarvoor noodzakelijke informatie (waaronder tarief- en volumeafspraken voor 2014 met de huidige financier)
 - b. Gemeenten passen een reële korting toe ten opzichte van het gecontracteerde tarief 2014 voor deze functies op voorwaarde dat instellingen de daarvoor noodzakelijke informatie met gemeenten delen. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeenten zich gezamenlijk verantwoordelijk verklaren voor de continuïteit van zorg in de betreffende functie. Tot 1 november 2014 hebben gemeenten de tijd om daar zelf voldoende invulling aan te geven.
6. De Transitieautoriteit Jeugd (TAJ) heeft een belangrijke rol:
 - a. Relevante toetssteen voor de toegang tot de TAJ is of de zorgcontinuïteit voor de essentiële functies is geborgd. Na 1 november wordt voor de bovenregionale functies vastgesteld welk gemiddeld kortingspercentage in reeds gesloten contracten, in een

² Disclaimer: de afspraken gelden alleen voor een aantal zeer specifieke (drie milieus) voorzieningen. Niet voor de overige inkoop. Ook treden onderstaande afspraken niet in de plaats van afspraken rondom JZ+

aantal nader te bepalen regio's³, is vastgelegd. Op basis van dit gemiddelde kan een benchmark voor de maximaal aanvaardbare korting ten opzichte van de omzet 2014 worden bepaald, die kan worden gebruikt door de TAJ in de beoordeling van de inkoopafspraken.

- b. Een instelling kan zich melden bij de TAJ. Deze zal de specifieke situatie beoordelen en de staatssecretarissen adviseren over het eventueel geven van een aanwijzing aan de gemeenten.
- c. Gelet op deze bestuurlijke afspraken mbt de specialistische bovenregionale functies zijn aanvullende afspraken nodig t.a.v. de toegangscriteria tot de TAJ. Rijk, branches en TAJ treden op korte termijn in overleg over de uitwerking van deze criteria. Gelet op de combinatie van wonen, onderwijs en behandelen zijn eveneens specifieke criteria noodzakelijk.
- d. Door de instellingen kan een subsidieaanvraag bij VWS worden gedaan, waarna de TAJ gevraagd zal worden om advies. Deze zal in eerste instantie bezien of gemeenten de hier geformuleerde uitgangspunten hebben gehanteerd om te bezien of aanpassing van de contractafspraken aan de orde is. Bij de beoordeling of voorzieningen nodig zijn om de continuïteit van de hierna genoemde functies te waarborgen, zal de TAJ niet alleen in redelijkheid en billijkheid kijken naar de financiële positie van de instelling, maar ook naar de vraag of die continuïteit ook structureel draagbaar is. De eerder afgesproken veranderagenda zal hiervoor bouwstenen bieden. Indien de instelling, naar de mening van de TAJ, deze kosten niet of niet helemaal structureel kan dragen dan kan de TAJ de staatssecretaris adviseren een subsidie toe te kennen, eventueel met een binnen twee maanden te verstrekken voorschot. Indien sprake is van een samengestelde instelling dan neemt de TAJ daarbij alleen dat deel van de eigen middelen in ogenschouw die beschikbaar zijn voor en toegerekend kunnen worden aan het jeugdzorgdeel van de samengestelde instelling. Deze afbakening geldt alleen voor onderstaande functies.

Lijst met functies

- Driemilieusvoorzieningen (alleen de combinatie van behandeling, wonen en onderwijs) in een besloten of gesloten voorziening, waaronder delen van de huidige OBC's, Jeugdzorgplus en open residentieel (nu provinciaal gefinancierd)
- Multifunctionele Centra (combinatie jGGZ en LVB)
- Jeugd-GGZ: bovenregionaal georganiseerde gespecialiseerde ggz, vanuit een klinische basis, waaronder BOPZ bedden – 18, Topreferente traumazorg in jeugdGGZ, verslavingszorg.

Voor alle functies geldt dat bij de inkoop ervan expliciet ruimte moet worden gecreëerd voor de innovatieve ontwikkelingen die in de afgelopen jaren binnen de jeugdhulp in gang zijn gezet.

Voor alle duidelijkheid: het landelijk transitiearrangement (LTA) blijft bestaan, de functies die in dit LTA zijn opgenomen komen niet voor in bovenstaande lijst omdat in dit LTA en in de Beleidsregels subsidieverstrekking bijzondere transitiekosten Jeugdwet de bovenstaande punten al zijn opgenomen. Landelijk werkende instellingen kunnen op grond van de Beleidsregels subsidieverstrekking bijzondere transitiekosten Jeugdwet een subsidieverzoek indienen en daarbij een beroep doen op de mogelijkheid tot bevoorschotting voor instellingen met een grote regionale spreiding van de cliënten.

³ Mogelijk op voordracht van de branches, waarbij naast gezamenlijke voordracht ook iedere branche een regio kan aanwijzen.